

SECUNDVM IOANNEM

Post prin.

vigente venisse, sed Deo potius ordinante. abstr. enim ut sidera mo
ri cogent siderum conditorem. H I L A. iij. de Trini. Non dicitur autem, non tempus, sed horam venisse dicitur: In hora dies portio
nis, & quae erat hanc horam nunc conspensus, flagellandus, cruci
ficiendus erat, sed clarificat pater filium. Sol de curu operis defec
tit, & interitum suum cum eo reliqua mun
sti ei potestatem omnis carnis, di elementa senferunt, vt omne quod dedisti mihi ut
ad onus dominii crucis penderit terra tre
muit, & in eum q. mo
riturus erat intra se
confessata est non capere. Proclamat cent
uriu. Vere filius Dei
erat iste, predicationi consenserit effectus. Dominus dixerat, Clarifi
ca filium tuum, non solum nomine confessatus est esse se filium: G
sed & proprietate quae dicitur: tuum. Multi enim nos filii Dei, sed
non talis hic filius: hic enim proprius & verus est filius originis, no
adoptione, veritate non nuptiacione, nativitate non creatione. ergo post clarificationem eius, veritate confessus secuta est, nam ue
rum Dei filium Centurio confiteretur, ne quis credentium ambige
ret: quod aliquis per sequentium non negasset. A V G V. Sed si pa
tria clarificatus dicitur, quo magis resurrexit? Nam in his con
gutione proficuum, non autem morientur in vita eterna. Tunc ergo Dei cognitio perfecta erit, quando nulla mors erit: summa
tum Dei clarificatio, quia summa gloria. A veteribus autem glo
ria diffinita est frequens de aliquo fama cum laude, at si homo lau
datur, cum fama creditur, quoniam deus laudabitur, quoniam ip
se videbit, propter quod scripsimus: Beati qui habitant in do
mo tua, & facula fusciorum laudabunt te, ubi erit Dei fine lau
datio, vbi erit Dei plena cognitio, & ideo clarificatio. A V G. j. de
Trini. Q. duxerit famulo suo Moysi: Ego sum qui sum, hoc con
teplabimur cu[m] viuimus in eternu. A V G. 3. de Trin. Cu[m] enim fides
nra videtur sit veritas, mortaliatem nostram commutata te
nebit eternitas. A V G. super Ioan. Sed prius hic clarificatur
Deus, cum annuntiatus hominibus innotescit, & per fidem cred
ebitis predictur, propter quod dicit: Ego te clarificau super ter
ram. H I L A. 3. de Trin. Hac quidem clarificatione viciſſitudine
non pertinet ad diuinitatem profectum, sed ad honorem, qui ex
cognitione ignorantium suscipiebatur. C H R Y. Unde bene di
xit super terram: In celo enim glorificatus fuerat, & in natura glo
riam habens, & ab angelis adoratus. non igitur de illa gloria ait,
qua substantia eius est: sed de ea, quae ad culturam hominum per
tinet, vnde subdit: Opus consummatu[m] quod dedisti mihi, vt face
rem. A V G. Non autem nisi nisi, sed dediti, vbi commendatur eu
dens gratia, quid enim habet quod non accepit etiam in vigen
tia humana natura? Sed quoniam consummavit opus quod acce
pit ut faciat, cum refert adhuc passionis experimentum, nisi
consummatio se dicit, quod se consummaturum certiusque?
C H R Y. vel dicit: Conſummatu[m] quae ea que ex parte mea sat
omnia feci, quia cum id quod maximum est factum est, dici po
test tuum iam factum esse. Radix enim bonorum submissa erat,
quam omnino deberat sequi fructus, & quia his que futura erant,
ipse tam aderat & copulabatur. H I L A. 9. de Trin. Post que
, ut meritus obediens & sacramentum totius dispensationis in
telligeremus adiecti: Et nunc clarifica me tu pa. apud temetipsum. Ante med.
A V G. Supra dixerat. Pater venit hora, clarifica filium tuum, vt
filius tuus clarificeret te. In quo verborum ordine ostendit prius
a patre clarificandum filium, vt patrem clarificaret filius: modo au
tem dixit: Ego te clarificau, & nunc clarifica me. tamquam prior
ipse patrem clarificauerit, a qua deinde vt clarificari exposcit. Er
go intelligentium est vitro: verbo superiori viuom ex ordine quo
futurum erat, modo vero viuom suis verbo preteriti temporis de
re futura, velut si dixisset: Ego te clarificabo super terram, & opus
consummatio quod dedisti mihi vt faciam & nunc clarifica me tu
pater, que est omnino eadem sententia, nisi quod hic additur cla
rificationis modus cum subdit: Claritate quam habui, priusquam
mundus fieret apud te. Ordo verborum est: Quia habui apud te
priusquam mundus esset, hoc quidam sic intelligentem putau
runt, tamquam natura humana quae suscepta est a verbo converte
re in verbum, & homo mutaretur in Deum, immo si diligenter
cogitemus, homo perire in Deo. Non enim quisquam ex ista mu
tatione hominis, vel duplicari Dei verbum dicitur est, vel augeri,
sed quisquis Dei filium praedestinatum negat, hunc eundem filium
hominis negat. Cum ergo videbat illius praedestinatio sua glorifi
cationem venisse iam tempus, vt & nunc heret in redituione, quod
fuerat in praedestinatione iam factu oravit dicens: Et nunc clarifi
ca me tu pater, &c. id est illam claritatem quam habui apud te in
praedestinatione tua, tempus est vt apud te habeam etiam viuens in
dextera tua. H I L A. iij. de Trini. Vel orabat ut id quod ex pte
erat gloriam ei quae sine tpe est claritatis acciperet, vt in Dei virtute
& ipsius incorruptione transformata, carnis corruptio absorberet,
CHRY.

F Deum confessus patrem sit, non enim vni genito Deo natura demu
tationem naturalis nativitas intulit. A V G V. 6. de Trini. Vi
dendum est ergo an intelligere cogamur, cum dictum est pater, ut
cognoscant te solum verum Deum, tamquam hoc insinuare value
rit, quia & solus pater Deus verus est, ne non nisi ipsa tria simul pa
trem & filium & spi
ritum sanctum intelli
geremus esse Deum. Nunc ergo ex domi
ni testimonio, & pa
trem solu[m] veru[m] Dei
dicimus, & filium so
lum Deum verum &
spiritum sanctum so
lum verum Deum, &
spiritum sanctum, id est simili p[ro]p[ter]a trinitatem non
tristis.

Cap. 9.

Tract. 105.

Cap. 8.

Cap. 18.

Circa med.

Hom. 79.

Tract. 105.

Hom. 80.

Tract. 106.

Hom. 81.

Tract. 106.

Hom. 82.

Tract. 106.

Hom. 83.

Tract. 106.

Hom. 84.

Tract. 106.

Hom. 85.

Tract. 106.

Hom. 86.

Tract. 106.

Hom. 87.

Tract. 106.

Hom. 88.

Tract. 106.

Hom. 89.

Tract. 106.

Hom. 90.

Tract. 106.

Hom. 91.

Tract. 106.

Hom. 92.

Tract. 106.

Hom. 93.

Tract. 106.

Hom. 94.

Tract. 106.

M M V CAPITV. XVII. V. 12

265

relicturi. Adhuc ergo discipuli non erant tales, quales eos dieb
verbis praeteriti temporis, quasi iam esset praeannuntians quales fu
turi essent accepto spiritu sancto. Quomodo autem pater ea ver
ba filio dederit, facilior quaedam videtur, si secundum quod filius
hominis accepit a patre credatur, si vero secundum id quod est

a patre genitus, acce

pisse a patre ista verba

cogitatur, nihil ibi te

poris cogitetur quasi

prius fuerit & ea non

habuerit, quoniam quic
quid deus pater Deo

filii dedit, gignendo

dedit.

c q CHRY. Quia

multas a domino con
fessiones discipuli au
dientes nondum per
suasi erant, de reliquopatre loquuntur, dile
ctionem quam ad eos habebat ostendens. unde sequitur: Ego pro
eis rogo, non pro mun
do, sed pro his quos dedisti mihi

tu quia tui sunt. Et mea omnia

sunt, & tua mea sunt, & clari
ficatus sum in eis. Et iam non

sum in mundo, & hi in mundo

sunt, & ego ad te venio. Pater

sancte serua eos in nomine tuo

quos dedisti mihi, dedi eis,

& ipsi accepit & cognoverunt

vere quia a te exiui, & credide
runt quia tu me misisti.b q CHYSOST. Quia dixerat: Opus consumui, man
ifestat quale opus, ut scilicet nomen dei manifestaret. unde dicitur:{Manifestau[n] nomen tuum hominibus quos dedisti mihi de mun
do.} A V G V S T. Q[uod si de his tantum dicit] discipulis cum
quibus cœnauit, non pertinet hoc ad illam clarificationem, de qua

superius loquebatur,

quia filius clarificat pa
tri, & filium & spiritum sanctum intelli
geremus esse Deum. Nunc ergo ex domi
ni testimonio, & pa
trem solu[m] veru[m] Dei
dicimus, & filium so
lum Deum verum &
spiritum sanctum so
lum Deum, &

spiritum sanctum, id est

tale est quod

air: {Manif.no.eum} quale illud quod supra dixerat: Ego te clari
ficavi, pro tempore futuro, & illic & hic praeteritum ponens, sed
de his qui iam erant discipuli, non de omnibus qui in illum fue
runt creditur eum hoc dixisse, ea que sequuntur credibilius de
monstrant ab ipso ergo orationis sua exordio omnes suos domi
nus volebat intelligi, quibus notum faciendo patrem clarificat
eum. Cum enim dixerit: Filius tuus clarificet te, mox quædæ
dam id fieret demonstravit dicens: Si de ei po. om. car. iam nunc
quid de illis quibus tunc audieratur discipulis suis dicas: {Mani
festau[n] nomen tuum homi, qui dedi mihi de mundo.} Non ergo dei
nomine nouerat cum esset Iuda, & vbi est quod legitur, Noruitis
Iudea Deus, & in Israel magnu[m] nomen eius: Ergo intelligendu[m] est.
Mani. no. tuum homi, istis quos dedisti mihi de mundo, qui me au
diunt hic dicentes, non illud nomen tuum quod vocaris deus, sed
illud quod vocaris pater meus, quod nomen manifestari sine
ipsius filii manifestatio non possit. nam & deus de vniuersitate crea
turæ, & omnibus gentibus anteç in Christum crederent, non omni
modo esse potuit hoc nomen incognitum. In hoc ergo quæ fecit
hunc mundum, & anteç imbuere in fide Christi, notus in oibus
gentibus deus. In hoc autem quod non est cum dis suis coléndus, notus
in Iudea deus. In hoc vero quod est huius Christi, per quod tollit
peccatum mundi, hoc nomen eius prius occultu[m], nunc manifestauit
eis quos dedit ei pater ipse de mundo. Sed quod manifestauit si nō
venit hora, de qua superioris dixerat, & venient hora cum iam non
in prouerbi loqueris vobis, proinde intelligentem est pro tempore
futuro praeteritum possum. C H R Y. Vel ipsu[m] Christum
filium hæc manifestauerat eis iam & verbis & rebus. A V G V. Per hoc autem quod dicit: Dediti mihi de mundo, dictu[m] est de illis
qui non essent de mundo, sed hoc eis regeneratio præstit, nō gene
ratio. Quid est autem quod sequit[ur]: Tui erant, & mihi eos dediti,
An aliquando habuit pater aliquid filiu[m] non dñu[m] habuit idem ipse ho
ris filius, qui non dñu[m] erat h[oc] factus ex matre, propter quod dixit:
Tui erant, non inde se separauit dei filius, sed sole et tribuere o[m]
quod p[ro]t[er]a est quod est p[ro]t[er]a quod itaque ait: Et mihi eos dediti,
Em hominem se accepisse hanc potestatē vt hos habere ostendit,
& est ipse sibi eos dedit, hoc est cum patre deus Christus, homini
Christi, quod cum patre non est. Hoc autem dixit, vt ostendat ea quae
fuerint aliqui aliqui dei filius non dñu[m] habuit idem ipse ho
ris filius, qui non dñu[m] erat h[oc] factus ex matre, propter quod dixit:
Tui erant, non inde se separauit dei filius, sed sole et tribuere o[m]
quod p[ro]t[er]a est quod est p[ro]t[er]a quod itaque ait: Et mihi eos dediti,
Em hominem se accepisse hanc potestatē vt hos habere ostendit,
& est ipse sibi eos dedit, hoc est cum patre deus Christus, homini
Christi, quod cum patre non est. Hoc autem dicit: Dediti mihi de mundo,
dictu[m] est de illis qui non dñu[m] erant, sed hoc eis regeneratio præstit,
nō gene[ratio]. Quid est autem quod sequit[ur]: Tui erant, & mihi eos dediti,
An aliquando habuit pater aliquid filiu[m] non dñu[m] habuit idem ipse ho
ris filius, qui non dñu[m] erat h[oc] factus ex matre, propter quod dixit:
Tui erant, non inde se separauit dei filius, sed sole et tribuere o[m]
quod p[ro]t[er]a est quod est p[ro]t[er]a quod itaque ait: Et mihi eos dediti,
Em hominem se accepisse hanc potestatē vt hos habere ostendit,
& est ipse sibi eos dedit, hoc est cum patre deus Christus, homini
Christi, quod cum patre non est. Hoc autem dicit: Dediti mihi de mundo,
dictu[m] est de illis qui non dñu[m] erant, sed hoc eis regeneratio præstit,
nō gene[ratio]. Quid est autem quod sequit[ur]: Tui erant, & mihi eos dediti,
An aliquando habuit pater aliquid filiu[m] non dñu[m] habuit idem ipse ho
ris filius, qui non dñu[m] erat h[oc] factus ex matre, propter quod dixit:
Tui erant, non inde se separauit dei filius, sed sole et tribuere o[m]
quod p[ro]t[er]a est quod est p[ro]t[er]a quod itaque ait: Et mihi eos dediti,
Em hominem se accepisse hanc potestatē vt hos habere ostendit,
& est ipse sibi eos dedit, hoc est cum patre deus Christus, homini
Christi, quod cum patre non est. Hoc autem dicit: Dediti mihi de mundo,
dictu[m] est de illis qui non dñu[m] erant, sed hoc eis regeneratio præstit,
nō gene[ratio]. Quid est autem quod sequit[ur]: Tui erant, & mihi eos dediti,
An aliquando habuit pater aliquid filiu[m] non dñu[m] habuit idem ipse ho
ris filius, qui non dñu[m] erat h[oc] factus ex matre, propter quod dixit:
Tui erant, non inde se separauit dei filius, sed sole et tribuere o[m]
quod p[ro]t[er]a est quod est p[ro]t[er]a quod itaque ait: Et mihi eos dediti,
Em hominem se accepisse hanc potestatē vt hos habere ostendit,
& est ipse sibi eos dedit, hoc est cum patre deus Christus, homini
Christi, quod cum patre non est. Hoc autem dicit: Dediti mihi de mundo,
dictu[m] est de illis qui non dñu[m] erant, sed hoc eis regeneratio præstit,
nō gene[ratio]. Quid est autem quod sequit[ur]: Tui erant, & mihi eos dediti,
An aliquando habuit pater aliquid filiu[m] non dñu[m] habuit idem ipse ho
ris filius, qui non dñu[m] erat h[oc] factus ex matre, propter quod dixit:
Tui erant, non inde se separauit dei filius, sed sole et tribuere o[m]
quod p[ro]t[er]a est quod est p[ro]t[er]a quod itaque ait: Et mihi eos dediti,
Em hominem se accepisse hanc potestatē vt hos habere ostendit,
& est ipse sibi eos dedit, hoc est cum patre deus Christus, homini
Christi, quod cum patre non est. Hoc autem dicit: Dediti mihi de mundo,
dictu[m] est de illis qui non dñu[m] erant, sed hoc eis regeneratio præstit,
nō gene[ratio]. Quid est autem quod sequit[ur]: Tui erant, & mihi eos dediti,
An aliquando habuit pater aliquid filiu[m] non dñu[m] habuit idem ipse ho
ris filius, qui non dñu[m] erat h[oc] factus ex matre, propter quod dixit:
Tui erant, non inde se separauit dei filius, sed sole et tribuere o[m]
quod p[ro]t[er]a est quod est p[ro]t[er]a quod itaque ait: Et mihi eos dediti,
Em hominem se accepisse hanc potestatē vt hos habere ostendit,
& est ipse sibi eos dedit, hoc est cum patre deus Christus, homini
Christi, quod cum patre non est. Hoc autem dicit: Dediti mihi de mundo,
dictu[m] est de illis qui non dñu[m] erant, sed hoc eis regeneratio præstit,
nō gene[ratio]. Quid est autem quod sequit[ur]: Tui erant, & mihi eos dediti,
An aliquando habuit pater aliquid filiu[m] non dñu[m] habuit idem ipse ho
ris filius, qui non dñu[m] erat h[oc] factus ex matre, propter quod dixit:
Tui erant, non inde se separauit dei filius, sed sole et tribuere o[m]
quod p[ro]t[er]a est quod est p[ro]t[er]a quod itaque ait: Et mihi eos dediti,
Em hominem se accepisse hanc potestatē vt hos habere ostendit,
& est ipse sibi eos dedit, hoc est cum patre deus Christus, homini